

Bestuursakkoord gemeente Oosterhout 2026 - 2030

Thuisbasis voor vooruitgang

Inhoudsopgave

Thuisbasis voor vooruitgang	4
Samen aan de slag	6
01 Zorg & welzijn	8
02 Leefbaarheid & veiligheid	12
03 Economie & arbeidsmarkt	14
04 Onderwijs	18
05 Sport & bewegen	20
06 Kunst & cultuur	22
07 Duurzaamheid, klimaat, natuur, milieu & circulariteit	24
08 Openbare ruimte	28
09 Wonen	30
10 Mobiliteit	34
11 (Regionale) samenwerking & lobby	36
12 Gemeentelijke organisatie	38
13 Financiële positie	40
14 Portefeuilleverdeling	42

Thuisbasis voor vooruitgang

Voor u ligt het bestuursakkoord van de coalitiepartijen voor de komende jaren. Met dit akkoord spreken wij onze ambities uit voor Oosterhout, Oosteind, Dorst en Den Hout. We bouwen verder aan een gemeente die voelt als een thuisbasis: een plek waar mensen zich veilig, gezien en betrokken voelen. Tegelijk kiezen we nadrukkelijk voor vooruitgang. Vanuit die stevige basis zetten we stappen vooruit, zodat Oosterhout zich blijft ontwikkelen als een sterke, leefbare en toekomstbestendige gemeente.

Een thuisbasis betekent dat het fundament op orde is. Dat mensen zich thuis voelen in hun woning, in hun buurt, op school, op het werk en in de manier waarop we als gemeente samenwerken met inwoners, ondernemers en partners. Vanuit die basis ontstaat ruimte. Ruimte om te groeien, te vernieuwen en kansen te benutten. We bouwen voort op wat al in gang is gezet en zetten de seinen op groen om door te ontwikkelen.

In dit akkoord beschrijven we onze keuzes voor de komende jaren. Daarbij combineren we betrokkenheid met ambitie. Want onze gemeente functioneert het best wanneer mensen zich gezien, gehoord en serieus genomen voelen. Thuis is meer dan een plek; het is het gevoel dat je ertoe doet en mee kunt doen. Vanuit dat gevoel ontstaat energie om samen vooruit te komen, verantwoordelijkheid te nemen en nieuwe stappen te zetten. Dat geldt voor inwoners, ondernemers en verenigingen. Tegelijkertijd leven we in een instabiele en onzekere wereld, die iedere dag weer anders kan zijn. Hier zijn we ons van bewust en daarom gaan we pragmatisch en realistisch om met alle (onvoorziene) uitdagingen die komende jaren op ons af komen.

Daarom kiezen we voor een manier van werken die open, verbindend en toekomstgericht is. We luisteren actief

naar wat er speelt en vertalen dat naar duidelijke keuzes. We werken als één geheel, met oog voor verschil van inzicht en met ruimte voor nieuwe ideeën. Zo bouwen we aan een bestuurscultuur die betrouwbaar is, beweging brengt en verbindt: een cultuur die uitnodigt tot samenwerking en ontwikkeling.

Wijk- en buurtgericht werken blijft daarbij onze basis. De kracht van Oosterhout zit in onze buurten en dorpen. Door dichtbij te zijn en te werken vanuit wat lokaal nodig is, versterken we verbinding én versnellen we vooruitgang. Wijkmakelaars, Meer voor Elkaar teams, scholen, zorgpartners en ondernemers spelen hierin een belangrijke rol. Deze manier van werken loopt als rode draad door dit akkoord: in wonen, het sociaal domein, leefbaarheid, veiligheid én economische ontwikkeling.

We kiezen bewust voor een combinatie van stabiliteit en ambitie. Daarvoor is nodig dat we in de regio onszelf krachtig presenteren. We behouden wat goed gaat, verbeteren waar nodig en kijken met vertrouwen vooruit. Zo werken we samen aan een Oosterhout dat niet alleen een plek is om thuis te zijn, maar ook een thuisbasis voor vooruitgang.

Leeswijzer: het akkoord dat voor u ligt is geschreven op hoofdlijnen. We werken dit samen met de raad, partners en inwoners verder uit in concrete plannen.

Samen aan de slag

We bouwen aan een gemeente waar het fijn is om te wonen, werken en leven en waarin inwoners zich gezien en gehoord voelen. Een sterke thuisbasis voor iedereen, van waaruit we samen blijven ontwikkelen en vooruitgaan.

Dit vraagt een manier van werken die open, transparant en gericht op samenwerking is. Tegelijkertijd beseffen we dat we dit niet alleen kunnen. Dit vraagt inzet van iedereen: van college, raad, gemeentelijke organisatie én samenleving. Die kunnen daarbij op elkaar rekenen.

De komende jaren werken we vanuit een sterke thuisbasis aan vooruitgang. Dat doen we niet alleen als bestuur, maar samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. We geloven dat we betere keuzes maken door goed te luisteren en samen op te trekken. We zijn daarbij zichtbaar en aanspreekbaar voor de hele samenleving.

We gaan deze manier van werken samen ontdekken. Met vallen en opstaan, door te blijven leren en door elkaar scherp te

houden in ieders rol en verantwoordelijkheid. Juist daarin zit de kracht van een goed functionerende democratie: elkaar versterken, ruimte geven voor verschil van inzicht en samen betere keuzes maken. Hoe we dat gaan doen, leggen we hieronder uit.

Luisteren

Daarvoor gaan we actief de stad en dorpen in. We zijn daar waar het gebeurt. In wijken, bij verenigingen en bij bedrijven. We willen weten wat er speelt. Wat gaat goed, wat kan beter en waar liggen zorgen of kansen? Door dat gesprek steeds te voeren, blijven we verbonden met Oosterhout. We willen dat iedereen mee kan doen. Ook mensen die minder snel hun stem laten horen. Daarom hebben we oog voor zachtere stemmen en zoeken we hen actief op. Want iedereen doet mee.

Kiezen

We betrekken inwoners en partners vroeg bij plannen. Zo zorgen we dat ideeën en ervaringen vanaf het begin een plek krijgen. We maken duidelijk wanneer mensen kunnen meedenken en wat we met hun inbreng doen. We laten zien welke keuzes er zijn en wat de gevolgen daarvan zijn. Niet alleen wat wij voorstellen, maar ook welke andere mogelijkheden er zijn. Zo kan er een goed gesprek ontstaan en kunnen we samen betere afwegingen maken. Tegelijkertijd nemen we besluiten. Niet iedereen zal het eens zijn met de uitkomst. Dat hoort erbij. We leggen onze keuzes daarom helder uit en laten zien wat we hebben meegewogen. Het belang van Oosterhout als geheel staat daarbij voorop. Ook in aanloop naar een uitvoeringsprogramma gaan we op belangrijke thema's nadrukkelijk het gesprek aan met inwoners, ondernemers en partners.

De komende bestuursperiode verkennen we of we aan de hand van het thema Brede Welvaart en/of de Sustainable Development Goals (SDG's) kunnen meten of we op de goede weg zitten. Ook bekijken we hoe de toekomstvisie 2050 richtinggevend gaat zijn.

Besturen

We werken als één bestuur. Iedereen heeft daarin een eigen rol. Het college zorgt ervoor dat de raad op tijd betrokken wordt en goed kan meedenken en achteraf helder kan controleren. Daar hoort bij: open inzicht geven in afwegingen en mogelijkheden. Zo blijft het proces eerlijk en transparant.

In de raad en de samenleving is er ruimte voor verschil van inzicht. Door open debat en kritische vragen worden plannen juist beter. We wachten niet af, maar gaan met elkaar aan de slag. Samen gaan we nieuwe manieren inzetten om de raad vroeg in positie te brengen. Daarbij beginnen we bij de onderwerpen die benoemd zijn in de strategische raadsagenda. Het college is van de hele raad en zorgt ervoor dat ieder raadslid de juiste informatie krijgt. We gaan uit van wat wél kan. We

werken vanuit vertrouwen en zoeken steeds de samenwerking op. We nemen verantwoordelijkheid en zijn aanspreekbaar op wat we doen.

De volgende uitgangspunten horen voor ons bij een gezonde bestuurscultuur:

1. Het belang van Oosterhout staat altijd voorop. Dit stellen we boven ons eigen politiek belang.
2. Iedereen doet gelijkwaardig mee. We hebben oog voor zachtere stemmen. Het maakt niet uit wie iets zegt, de inhoud staat altijd voorop. Daarover gaan we met elkaar het gesprek aan.
3. We zijn nieuwsgierig naar elkaar en voeren een open en eerlijk debat. We werken samen, ongeacht politieke kleur.
4. We reflecteren periodiek op ons eigen handelen, zodat we op tijd samen kunnen bijsturen en koers kunnen houden op een nieuwe bestuurscultuur.
5. De gemeenteraad moet iets te kiezen hebben, op basis van heldere scenario's, alternatieven en inzicht in (onder andere financiële) risico's. Om dat te stimuleren, willen we in de komende bestuursperiode vaker tot besluitvorming komen aan de hand van bijvoorbeeld keuze- en startnotities.

Leren

Samen werken betekent ook samen leren. Fouten maken mag. Als iets niet goed gaat, pakken we dat samen op en kijken we wat beter kan. We spreken elkaar aan en blijven met elkaar in gesprek. We nemen regelmatig de tijd om samen terug te kijken op hoe het gaat en wat beter kan. Zo blijven we goed samenwerken en groeien als bestuur. Met deze manier van werken kiezen we voor met elkaar in plaats van tegenover elkaar. We kiezen voor openheid en vertrouwen. Zo bouwen we samen aan een bestuur dat betrouwbaar is, dat luistert en er is voor iedereen in Oosterhout.

Zorg & welzijn

Een fijn thuis begint bij een plek waar je je veilig voelt, waar je mensen kent en waar je hulp krijgt als dat nodig is. In Oosterhout bouwen we verder aan wat er al is. We zorgen dat de basis op orde is: een sterke sociale structuur en ondersteuning dichtbij. Vanuit die thuisbasis zetten we stappen vooruit. We zetten meer in op het vroeg signaleren en het voorkomen van problemen en het bieden van ondersteuning voordat zwaardere zorg nodig is. Ook omdat dit nodig is om de zorg voor onze inwoners toegankelijk en toekomstbestendig te houden. We kiezen voor rust en duidelijkheid én voor ontwikkeling. We versterken wat werkt en maken af waar we aan begonnen zijn.

Bestaanszekerheid

Meedoen is belangrijk. Iedere Oosterhouter moet volwaardig kunnen meedraaien in de maatschappij. Om daarvoor te zorgen, zetten we sociale regelingen in voor de toegang tot onder andere sport, cultuur en onderwijs. We willen het bereik van de regelingen vergroten en het aanvragen ervan versimpelen. De regels vanuit het Rijk veranderen de komende jaren. Er komt meer ruimte om te kijken naar de persoon en minder naar vaste regels. We zetten actief in op het bereiken van inwoners die hier baat bij hebben. Hiermee sluiten we aan bij afspraken die gemaakt zijn met de raad. We blijven inzetten op effectieve schuldhulpverlening, met name voor jongeren. We zorgen dat meer inwoners steun krijgen door de inkomensgrens te verhogen van 125% naar 130%, juist om werkende inwoners die anders niet rond kunnen komen te steunen. We realiseren ons dat dit ook tijd en capaciteit van de gemeentelijke organisatie vraagt.

Werk kan bijdragen aan financiële zelfstandigheid en sociale verbinding. We helpen inwoners om werk te vinden als dat kan, ook voor nieuwkomers. We werken hierbij samen met werkgevers, scholen, het UWV en andere gemeenten in de regio. Als betaald werk niet lukt, kijken we samen hoe iemand toch mee kan doen, bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk of activiteiten in de buurt. We kijken daarbij altijd naar de situatie van de inwoner. Wat heeft iemand nodig? Wat kan iemand al zelf? En wat helpt echt om een stap vooruit te zetten? Ons doel is duidelijk: zoveel mogelijk inwoners doen mee op een manier die bij hen past.

We zien dat steeds meer mensen hulp vragen. Het leven wordt uitdagender, de kosten voor levensonderhoud stijgen. De grotere hulpvraag geeft ook toenemende druk op de gemeentelijke inzet en financiën. Daarom houden we vast aan de beweging naar voren: problemen eerder signaleren en sneller helpen. Dat doen we samen met inwoners, partners en organisaties in de wijk. We werken vanuit vertrouwen en zetten in op

maatwerk. Soms is zorg nodig en soms helpt ook een sterke buurt, een activiteit of een goed gesprek. Zo blijft ondersteuning goed én betaalbaar.

Gezond leven

Gezond zijn gaat over meer dan zorg alleen. Het gaat ook over hoe je woont, leeft en je voelt. Gezondheidsverschillen tussen wijken zijn nog steeds groot. Daarom investeren we in leefbare en gezonde wijken. We zorgen voor buurten waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten, kunnen bewegen en zich veilig voelen. Denk aan voldoende groen, goede speelplekken en veilige routes om te lopen en te fietsen. We hebben extra aandacht voor inwoners die het moeilijker hebben. Door samen te werken met organisaties en initiatieven in de stad, zoals de Voedseltuin en Quiet Oosterhout, bereiken we juist deze inwoners beter. Ook mentale gezondheid krijgt meer aandacht. We zien dat stress, schulden en eenzaamheid een grote invloed hebben op hoe mensen zich voelen. Daarom kijken we breder dan alleen zorg en zoeken we naar oplossingen die mensen echt helpen in hun dagelijks leven.

Opgroeien in Oosterhout

Kinderen en jongeren moeten veilig kunnen opgroeien en zich ontwikkelen. Met aantrekkelijke voorzieningen en goede ontmoetingsplekken. Via het programma JONG organiseren we voor en met kinderen en jongeren verschillende projecten. Ook de koppeling met het onderwijs is belangrijk; als basis voor het op- en doorgroeien. We zien dat de mentale druk voor jongeren toeneemt. Tegelijkertijd vraagt niet elke uitdaging om professionele hulp. We bieden noodzakelijke hulp, zodat we met de beschikbare mensen, middelen en budgetten hulp en ondersteuning kunnen blijven bieden aan hen die dit echt nodig hebben, nu en in de toekomst.

Met het Stevig Lokaal Team (SLT) brengen we ondersteuning dichterbij gezinnen. In Dommelbergen werken we al op deze manier. Daar leren we wat werkt en wat beter kan.

Deze aanpak breiden we stap voor stap uit naar de rest van Oosterhout. We bouwen het SLT zorgvuldig door, eerst voor jeugd en daarna gefaseerd richting ondersteuning voor alle leeftijden. Dit vraagt een meerjarige aanpak met voldoende capaciteit in beleid en uitvoering. We doen dit bewust in stappen, zodat de kwaliteit van hulp geborgd blijft en professionals niet overbelast raken.

Vitaal ouder worden in Oosterhout

Het aantal senioren blijft groeien. We vinden het belangrijk dat inwoners gezond ouder kunnen worden binnen hun vertrouwde sociale omgeving. Hierbij blijven we aandacht besteden aan het voorkomen van eenzaamheid bij senioren.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo): hulp die past

We willen dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en meedoen in de samenleving. Daarom kijken we samen met inwoners naar wat nodig is en wat iemand zelf of met zijn netwerk kan organiseren. De ondersteuning die we bieden is dichtbij en passend. Dat kan hulp thuis zijn, maar ook een activiteit in de buurt of ondersteuning via familie, burens of vrijwilligers. De inzet van mantelzorgers mag niet onderschat worden en verdient erkenning. We blijven kritisch kijken naar voorzieningen en maken scherpe keuzes in wat we wel en niet aanbieden, zodat de ondersteuning betaalbaar en toegankelijk blijft richting de toekomst.

Inclusie & toegankelijkheid

In de gemeente Oosterhout moet iedereen volwaardig mee kunnen doen. Ongeacht achtergrond, leeftijd, gender, beperking, seksuele oriëntatie, levensovertuiging of afkomst. Discriminatie en uitsluiting accepteren we niet. We staan voor gelijke kansen en een samenleving waarin verschillen worden gerespecteerd en benut als kracht. We werken hier al dagelijks aan, samen met inwoners, maatschappelijke organisaties, onderwijs en ondernemers. We hechten waarde aan de uitvoering van het Ambitiekader Inclusief en Toegankelijkheid Oosterhout. We willen dat dit concreet zichtbaar is. We zetten in op het tegengaan van discriminatie, werken samen met organisaties als RADAR en monitoren ontwikkelingen. In onze wijken, het sociaal domein en via Meer voor Elkaar en de Brede Buurt werken we aan gelijke kansen, ontmoeting en meedoen. Ook maken we stappen in toegankelijke openbare ruimte, inclusieve voorzieningen en begrijpelijke dienstverlening, zodat iedereen gebruik kan maken van wat de gemeente biedt.

Hier gaan we aan werken

- We zetten meer in op het vroeg signaleren en het voorkomen van problemen en het bieden van ondersteuning voordat zwaardere zorg nodig is.
- We zorgen dat meer inwoners steun krijgen door de inkomensgrens te verhogen van 125% naar 130%.
- We kijken samen met inwoners wat nodig is en wat iemand zelf kan. We werken samen met organisaties en initiatieven in de stad voor goede en passende hulp.
- We hechten belang aan wijkgericht werken. We werken aan sterke buurten, waar mensen elkaar ontmoeten, helpen en mee kunnen doen. We maken hierbij de koppeling met de wijkmakelaars en zetten in op een gezonde leefomgeving.
- We breiden het Stevig Lokaal Team uit van Dommelbergen naar heel Oosterhout en bouwen dit stap voor stap op voor alle leeftijden. Zo helpen we inwoners eerder en sneller, met hulp die duidelijk, dichtbij en passend is.
- We hanteren een brede blik op jeugd. Goed opgroeien vraagt om aantrekkelijke ontmoetingsplaatsen en goed onderwijs.
- We zorgen dat zorg en ondersteuning goed én betaalbaar blijven, door duidelijke keuzes te maken en die goed uit te leggen. We werken volgens de gedachte 'één gezin, één plan'.
- We voeren de lokale inclusieagenda actief uit en sturen hier jaarlijks op bij, samen met inwoners, partners en de raad, waarbij we knelpunten in beeld brengen en gericht werken aan een inclusieve samenleving, toegankelijke voorzieningen en begrijpelijke dienstverlening

Leefbaarheid & veiligheid

Een veilige buurt is een plek waar je je op je gemak voelt, waar kinderen kunnen spelen en waar mensen elkaar kennen. Leefbaarheid en veiligheid horen daarbij onlosmakelijk samen. Daar werken we elke dag aan, samen met inwoners, ondernemers en partners.

Veiligheid onder druk: duidelijk en realistisch handelen

Oosterhout krijgt steeds vaker te maken met ondermijning en vormen van criminaliteit die we voorheen vooral uit grotere steden kenden. We zijn daar niet naïef in: deze problematiek speelt ook hier en raakt de veiligheid in wijken en het vertrouwen van inwoners. De afgelopen jaren bleef de inzet op veiligheid achter, terwijl de opgaven toenamen. Ook op vraagstukken zoals online veiligheid. Met extra middelen zetten we nu eerste stappen om dit te herstellen. Tegelijk is er meer nodig. We werken aan een stevige aanpak en een duidelijke strategie voor de middellange termijn.

Van reageren naar een structurele aanpak

We willen minder reageren op incidenten en meer werken vanuit een duidelijke koers. Daarom bouwen we aan een integrale veiligheidsaanpak, gebaseerd op analyse

en een teamschouw van de gemeentelijke organisatie. Zo bepalen we waar extra inzet nodig is en brengen we onze capaciteit op orde. Daarbij leggen we de nadruk op: een sterke jeugd aanpak, onbegrepen gedrag, online veiligheid en een weerbare samenleving. We investeren daarom in preventie, ontmoeting en het wegnemen van oorzaken van criminaliteit. Dit doen we samen met het sociaal domein en maatschappelijke partners in de stad.

Langjarige aanpak in kwetsbare wijken

In sommige wijken stapelen problemen zich op. Zoals armoede, schulden, gezondheidsproblemen en verouderde woningen. Dit vraagt om een samenhangende en langdurige aanpak. Sterke buurten ontstaan waar mensen elkaar kennen en naar elkaar omkijken. Daarom zetten we de Integrale Leefbaarheidsaanpak (ILA) structureel voort in Oosterheide en Slotjes, inclusief het beschikbare budget. Het programma Preventie met Gezag (PmG) maakt hier onderdeel van uit. Dit zal vervolg moeten krijgen, zodat we perspectief bieden voor onze jongeren. Alleen met een lange adem kunnen we hier echt verschil maken. Ook het wijkgericht werken met samenwerking tussen wijkmakelaars, Meer voor Elkaar-teams en partners zoals politie, Thuisvester, Surplus en scholen is van groot belang. We bekijken dit integraal en leggen de verbinding tussen de thema's sociaal en

veiligheid. De prioriteit ligt de komende jaren bij deze wijken. De aanpak en ervaringen die we hier opdoen, gebruiken we later ook in andere delen van de stad. In Dommelbergen brengen we eerst goed in beeld wat nodig is.

Zichtbare handhaving en voldoende capaciteit

Handhaving speelt een belangrijke rol in de veiligheid op straat. Zodat regels zichtbaar worden nageleefd, onder andere in het centrum en rondom de (wijk)winkelcentra Bouwlingplein, Arkendonk en Zuiderhout. Door krapte op de arbeidsmarkt en concurrentie met andere gemeenten is het lastig om genoeg boa's te werven en te behouden. Daarom maken we dit werk aantrekkelijker en versterken we de samenwerking met politie en toezicht, zodat capaciteit structureel ingevuld wordt. We zorgen voor meer zichtbaarheid van boa's, onder andere in het centrum, en pakken overlast aan, zoals door fietsers en fatbikes. Daarnaast verkennen we de mogelijkheden om de openbare ruimte veilig in te richten.

Voorbereid op nieuwe risico's

We krijgen te maken met nieuwe risico's, zoals cyberaanvallen, geopolitieke spanningen en stroomuitval. Daarom zorgen we dat de gemeente kan blijven functioneren in crisissituaties. We oefenen met partners en maken duidelijke afspraken. Zo versterken we de weerbaarheid van onze samenleving én onze organisatie.

Samenwerking en lobby voor voldoende middelen

De opgaven op het gebied van veiligheid en leefbaarheid zijn groot en vragen om meer structurele middelen. We zien dat de bijdrage vanuit het Rijk vaak tijdelijk en beperkt is, terwijl de problematiek vergelijkbaar is met die in grotere steden. Tegelijk hebben we weinig invloed op deze keuzes. Nieuwe dreigingen, zoals cyberaanvallen en geopolitieke spanningen, vergroten de druk verder en vragen om extra inzet op weerbaarheid. Ook onze organisatie is op onderdelen kwetsbaar. We werken regionaal samen, onder andere in Dongemond en met

het RIEC, en zetten actiever in op lobby richting het Rijk, zodat middelen beter aansluiten bij de opgaven waar we voor staan.

Veiligheid voor vrouwen

Iedereen moet veilig over straat kunnen. Daarom zetten we ons de komende periode in om de aanpak van geweld tegen vrouwen en meisjes, samen met onze maatschappelijk partners verder te ontwikkelen. We richten hier ons op preventie en bewustwording, goede en adequate hulpverlening en de aanpak van onveilige situaties in de openbare ruimte.

Hier gaan we aan werken

- Ondermijning en grootstedelijke problematiek spelen ook in Oosterhout en we pakken dit stevig en realistisch aan. We bouwen aan een duidelijke veiligheidsstrategie, met voldoende capaciteit en minder focus op losse incidenten.
- We blijven de vraagstukken in Oosterhout onder de aandacht brengen bij het Rijk.
- We kiezen voor een langjarige en structurele aanpak (ILA) in Oosterheide en Slotjes, met nadruk op preventie, jeugd en leefbaarheid.
- We versterken de weerbaarheid van inwoners, buurten en onze organisatie. Hiervoor maken we een weerbaarheidsaanpak.
- We geven aandacht aan online veiligheid.
- We zorgen voor zichtbare handhaving en maken het werk van boa's aantrekkelijker.
- We werken regionaal samen en zetten in op lobby voor voldoende structurele middelen, onder andere voor het programma Preventie met gezag.
- We zetten de aanpak van recreatieparken voort en grijpen in waar dat nodig is om veiligheid en leefbaarheid te waarborgen.
- We versterken de weerbaarheid van onze organisatie volgens de Brabantse norm Weerbare Overheid.
- We zetten ons de komende periode in om de aanpak van geweld tegen vrouwen en meisjes, samen met onze maatschappelijk partners verder te ontwikkelen.

Economie & arbeidsmarkt

We willen dat inwoners, werknemers én ondernemers zich thuis voelen in onze economie. Die klaar is voor de toekomst. Ook moet er ruimte zijn om te groeien, zodat er nu en later genoeg werk blijft. Veel mensen komen elke dag hierheen om te werken. Oosterhout heeft een sterke en afwisselende economie. Door onze ligging aan het water en de aanwezigheid van verschillende (familie)bedrijven en innovatieve bedrijven is Oosterhout een fijne plek om te ondernemen.

De afgelopen jaren hebben we veel geïnvesteerd in bedrijventerreinen, contact met ondernemers en samenwerking in de regio. Daarmee gaan we door. We besteden ook extra aandacht aan de binnenstad en het toerisme. We werken aan een toekomstbestendige economie die goed is voor iedereen. Denk aan werk, een fijne leefomgeving, duurzaamheid en gelijke kansen. Door ontwikkelingen in de circulaire economie en nieuwe industrie staat Oosterhout er goed voor. Samen met bedrijven en de regio blijven we hieraan werken en zorgen we dat dit zo blijft. Daarom stellen we een nieuwe economische visie met uitvoeringsagenda op.

Oosterhout werkt & leert

We willen dat iedereen kan meedoen op de arbeidsmarkt. Daarom werken we beter samen met onderwijs, werkgevers en de uitvoering van de Participatiewet. We gaan door met succesvolle initiatieven, zoals de hybride opleiding techniek. We zorgen dat scholen en ondernemers deze zelf kunnen

voortzetten. We kijken goed naar wat inwoners, bedrijven en scholen nodig hebben. Daarbij werken we samen met de regio. We sluiten aan bij de regionale economische agenda, de arbeidsmarktregio en initiatieven zoals Tint West-Brabant.

Een lokale economie om trots op te zijn

We werken samen op en rond bedrijventerreinen. We gaan door met wat al goed werkt: samenwerking, veiligheid en duurzaamheid. We blijven inzetten op de collectiviteit op onze bedrijventerreinen. Op de grote terreinen is camerabewaking. We maken de terreinen beter bereikbaar voor fietsers en voetgangers. We pakken dit samen aan: openbare ruimte, veiligheid en economie horen bij elkaar. Dit komt in het Jaarplan Openbare Ruimte (JOR). Bedrijventerreinen en de binnenstad horen daar volledig bij. We steunen (familie) bedrijven en vernieuwende ondernemers. Ondernemers krijgen via een loket een duidelijk aanspreekpunt bij de gemeente.

Vrije tijd en buitengebied

We maken een plan voor recreatie en toerisme. We kijken wat het buitengebied kan betekenen voor ontspanning en leefbaarheid. Dit nemen we mee in de visie buitengebied. We onderzoeken hoe natuur, recreatie, landbouw en economie goed samen kunnen gaan.

Binnenstad & evenementen

We gaan door met de aanpak in de binnenstad. We werken aan een levendig en aantrekkelijk centrum, een betere openbare ruimte en minder leegstand. Dit doen we samen met de Stichting Bruisende Binnenstad. Ook verbeteren we Arendshof 1 en de Nieuwstraat. Evenementen zoals het Parkfeest en carnaval maken de stad levendig. Ze zorgen ervoor dat het fijn is om hier te wonen en te werken. Ook helpen ze de economie en brengen ze mensen samen. We willen ruimte geven aan evenementen en

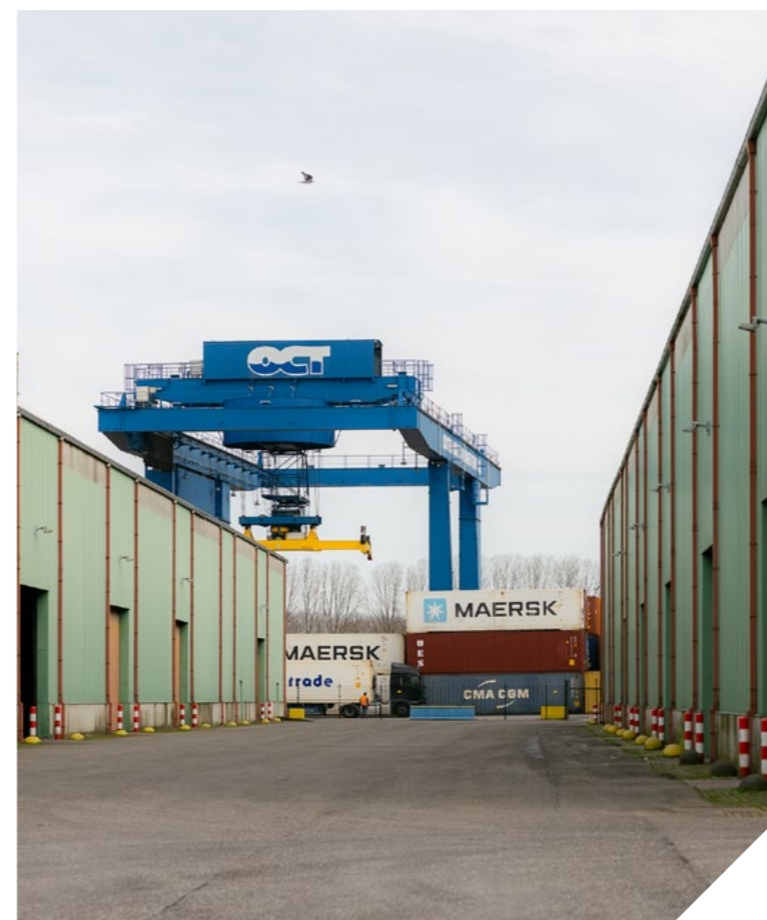
zorgen voor een gevarieerd aanbod. De link met cultuur en erfgoed vinden we belangrijk, ook om de gemeente goed te laten zien.

Samenwerken in de regio

We moeten ons meer bewust zijn van onze economische kracht en die beter laten zien. In de regio werken ondernemers, onderwijs en overheid samen aan de economische plannen. Oosterhout doet actief mee, bijvoorbeeld in de Baronie en de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT). We werken ook samen in projecten zoals Brabant Ports en Grote Oogst. Binnen Brabant Ports werken we aan de ontwikkeling van een circulaire haven op Weststad. We verbeteren het beheer van de haven. Zo versterken we de economie via het water, ook internationaal. Binnen Grote Oogst werken we samen met ondernemers en de provincie aan het verduurzamen van bedrijventerreinen Weststad en Vijf Eiken - Heihoef. We kijken naar energiegebruik, grondstoffen en slimme oplossingen om duurzamer te werken. Deze samenwerkingen zijn belangrijk voor onze positie in de regio, zeker met grote ontwikkelingen zoals Powerport en de Delta Rhine Corridor; zie hoofdstuk duurzaamheid voor verdere uitwerking. Die zorgen voor nieuwe kansen op het gebied van energie, logistiek en industrie. Hier spelen we samen met partners op in.

Brede welvaart & toekomst

We werken aan een economie die goed is voor iedereen: qua werk, leefbaarheid en duurzaamheid. We zorgen dat bedrijven op de juiste plek zitten en kunnen groeien waar dat kan. We gaan zorgvuldig om met onze bedrijventerreinen en benutten deze waar mogelijk beter. Bijvoorbeeld door te zoeken naar oplossingen voor drukte op het elektriciteitsnet, zoals energyhubs of batterijopslag. Ook kijken we hoe we oude locaties opnieuw kunnen gebruiken. Dit doen we samen met de regio en de provincie. We bouwen aan een sterke industrie, met aandacht voor haven, logistiek en energie. We koppelen economie aan onderwijs en innovatie, passend bij de regio (zoals circulair en biobased).

Hier gaan we aan werken

- We maken een nieuwe economische visie met uitvoeringsagenda. Dat is nodig om de positie van Oosterhout te versterken en in te spelen op veranderingen in de economie. We werken daarin aan sterke bedrijventerreinen, een levendige binnenstad, recreatie en het buitengebied, ondernemersdienstverlening, een aantrekkelijk vestigingsklimaat en een goede aansluiting met onderwijs en arbeidsmarkt.
- We gaan door met de samenwerking op bedrijventerreinen en in de binnenstad, samen met ondernemersverenigingen.
- We blijven werken aan een sterke positie in de regio. Dit betreft thema's zoals Powerport.
- We nemen recreatie en toerisme mee in een plan voor het buitengebied.
- We zorgen voor genoeg ruimte voor bedrijven, nu en in de toekomst. Daarbij kijken we ook naar de terreinen in en tegen de stad. Dat is nodig om te plek te houden voor nieuwe ontwikkelingen. We werken hiervoor samen in de regio, onder andere bij bedrijventerreinen zoals Brieltjenspolder en sluiten aan op de nieuwe provinciale prognoses. We voeren de regionale afspraken uit, voor Oosterhout gaat dit om de uitgifte van Everdenberg-Oost en Side Stream Innovation Valley.
- We versterken intern de positie van de accountmanagers economie, zodat de samenwerking tussen bedrijven en gemeente nog verder verbeterd wordt.
- We beschermen kavels aan het water en zetten daar beleid en lobby voor in.
- We zorgen voor goed contact met ondernemers. Er komt één loket bij de gemeente voor vragen en vergunningen.

Onderwijs

Een school is voor kinderen meer dan een plek om les te krijgen. Het is een thuisbasis waar kinderen en jongeren zich veilig horen te voelen, vrienden maken, zichzelf ontwikkelen en stappen zetten richting hun toekomst. We willen blijven investeren in onderwijs en de omgeving daaromheen, zodat kinderen en jongeren gelijke kansen krijgen om zich verder te ontwikkelen.

Gelijke kansen en samenwerking

Samen met scholen, kinderopvang, jongerenwerk en maatschappelijke partners werken we aan een omgeving waarin kinderen dichtbij huis kunnen leren en opgroeien. We willen problemen eerder signaleren en ondersteuning zoveel mogelijk dichtbij school organiseren. Daarom versterken we de samenwerking tussen onderwijs, jeugdhulp en het sociaal domein en zorgen we voor meer samenhang in ondersteuning en begeleiding. We willen uitval en thuiszitten terugdringen in het belang van het kind. Zo zorgen we voor een goede doorgaande lijn in de ontwikkeling van kinderen en jongeren, van voorschool tot werk. We blijven inzetten op het voorkomen en verkleinen van onderwijsachterstanden, onder andere via voor- en vroegschoolse educatie en goed

onderwijs voor nieuwkomers. Daarbij vinden we het belangrijk dat meer leerlingen dicht bij huis passend onderwijs kunnen volgen in een omgeving waarin zij zich gezien en ondersteund voelen.

Mentale gezondheid & ontwikkeling

Kinderen en jongeren moeten gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien. Daarom hebben we extra aandacht voor mentale gezondheid, welzijn, veiligheid en een goede schoolaanwezigheid van leerlingen. Samen met scholen en partners werken we aan een omgeving waarin kinderen mee kunnen doen, weerbaar worden en zich stap voor stap kunnen ontwikkelen tot zelfstandige volwassenen. Door ondersteuning op tijd en dichtbij te organiseren, willen we voorkomen dat jongeren uitvallen of voortijdig stoppen met school.

Onderwijshuisvesting

Goede schoolgebouwen dragen bij aan goed onderwijs. Een thuisbasis in de wijk. Daarom blijven we samen met schoolbesturen investeren in gezonde, veilige en toekomstbestendige scholen. We werken aan inclusieve leeromgevingen met goede luchtkwaliteit en groenblauwe schoolpleinen die uitnodigen tot spelen, bewegen en ontmoeten. In fases versterken we de basis in en rond de school en zorgen we ervoor dat kinderen dichtbij huis kunnen leren en groeien.

Fase 1 Integraal huisvestingsplan

De komende jaren richten we ons op het afronden van fase 1 van het Integraal Huisvestingsplan (IHP). We voeren de projecten uit die in 2022 zijn vastgesteld en zorgen dat deze haalbaar en uitvoerbaar blijven (Hanze College, De Ontdekking, Sterrendonk, Rubenshof, De Toekomst, De Muldersteeg, Aboe Ayoeb, Mgr. Frencken College, nieuwe schoollocatie aan de westkant van Oosterhout). We houden rekening met risico's zoals netcongestie, kostenstijgingen en beperkte capaciteit. Waar nodig passen we de planning aan om projecten verantwoord en zorgvuldig uit te voeren, in overleg met de schoolbesturen.

Fase 2 Integraal huisvestingsplan

Samen met de schoolbesturen bekijken we opnieuw fase 2 van het Integraal Huisvestingsplan (IHP). We kijken daarbij naar wat scholen, leerlingen, wijken en dorpen nu nodig hebben. We gaan uit van de huidige situatie. Er is veel werk te doen. We hebben achterstanden uit het verleden en er zijn kostenstijgingen. In fase 2 kijken we realistisch in tijd, uitvoering en financiën hoe we deze achterstanden kunnen inhalen en het werk goed en stap voor stap kunnen voortzetten. Waar het kan, combineren we dit met andere opgaven. Denk aan schoolpleinen waar kinderen kunnen bewegen en die groen en klimaatvriendelijk zijn. Ook kijken we naar voorzieningen in of

rond scholen, zoals plekken voor ontmoeting of zorg. Ook kijken we of we extra functies kunnen toevoegen op schoolterreinen. We maken keuzes op basis van wat het meest nodig is, wat haalbaar is en wat het meeste oplevert voor leerlingen en wijken. Daarbij volgen we de uitgangspunten van de gemeenteraad, zoals: goede en gezonde schoolgebouwen, een eerlijke verdeling over de wijken, slim gebruik van ruimte en geld, en het combineren van functies waar dat kan. We werken dit samen met de schoolbesturen verder uit.

Maatwerk per wijk

Niet elke wijk heeft dezelfde behoefte. Daarom kijken we per wijk wat nodig is en welke rol een school daarin speelt. Sommige wijken vragen om een grote wijkfunctie van de school dan andere. Dat nemen we mee in de herijking van fase 2. We zoeken naar oplossingen die passen bij de wijk, de leerlingen en de toekomst van Oosterhout. We werken nauw samen met schoolbesturen, ouders en partners in de wijk.

Hier gaan we aan werken

- Goede en gezonde schoolgebouwen en groene schoolpleinen die uitnodigen om te leren, te ontwikkelen en voldoende te bewegen.
- Het uitvoeren van fase 1 van het Integraal Huisvestingsplan (IHP), inclusief de nieuwe schoollocatie aan de westkant van Oosterhout.
- Het herijken van fase 2 van het IHP, met aandacht voor wat leerlingen, scholen en wijken nodig hebben.
- Het breder toepassen van de verlengde schooldag: extra activiteiten na schooltijd, zoals sport, cultuur of huiswerkbegeleiding.
- Het zorgen voor een goede doorlopende leerlijn van kinderopvang tot werk.
- Het voorkomen en verkleinen van onderwijsachterstanden, onder andere met voor- en vroegschoolse educatie en onderwijs voor nieuwkomers.

Sport & bewegen

Sport en bewegen zijn in Oosterhout een belangrijke basis voor gezondheid, ontmoeting en ontwikkeling. Met de inzet van sportcoaches, sterke verenigingen en goede voorzieningen in de wijken is de afgelopen jaren een stevig netwerk ontstaan. Dit is mede opgebouwd met landelijke afspraken waarin de nadruk ligt op gezondheid, preventie en een actieve leefstijl. Inwoners worden beter bereikt, kinderen bewegen meer en sport wordt steeds vaker ingezet om mensen met elkaar te verbinden. De basis staat er goed, maar we zijn nog niet klaar. Dat betekent dat we sport nog beter verbinden met onderwijs, zorg en welzijn, en nog meer inwoners betrekken.

Ruimte voor verenigingen

Sportverenigingen spelen een grote rol in het verbinden van inwoners. Daarom vinden we het belangrijk dat zij beschikken over passende ruimte en voorzieningen en we ze optimaal ondersteunen om hun rol te nemen in een samenleving waarin we bewegen naar preventie. Het is belangrijk dat jongeren kunnen sporten in teamverband. We gaan het gesprek aan met verenigingen en partners over de ontwikkeling van Sportpark De Warande.

Richting voor de toekomst

Om richting te geven aan toekomstige keuzes wordt een nieuwe visie op sport en bewegen opgesteld. Deze visie helpt om te bepalen welke voorzieningen nodig zijn en hoe we sport voor alle inwoners toegankelijk houden. Uitgangspunt in sportsubsidies is een eenvoudige en langjarige aanpak, met zo min mogelijk regeldruk voor verenigingen en stichtingen.

Toekomstbestendige voorzieningen

Goede voorzieningen zijn onmisbaar. Recreatieoord De Warande is een belangrijke plek voor ontspanning en trekt veel bezoekers. Ook de binnensportvoorzieningen moeten toekomstbestendig zijn. Na de vernieuwing

van sporthal Arkendonk wordt onderzocht wat nodig is voor sporthal Oosterheide, zodat deze veilig en goed bruikbaar blijft. We verkennen een onderzoek naar een gymzaal in Oosteind, gekoppeld aan de realisatie van de voorziene woningbouwplannen.

Hier gaan we aan werken

- We werken aan een nieuwe visie op sport en bewegen, waarin we vastleggen hoe we sport toegankelijk houden voor alle inwoners en welke voorzieningen daarbij horen.
- We blijven de inzet van sportcoaches optimaal benutten, zodat zij inwoners, verenigingen, scholen en zorg- en welzijnsorganisaties blijven verbinden.
- We versterken de samenwerking tussen sport, onderwijs, zorg en welzijn, zodat sport nog beter wordt ingezet voor gezondheid en meedoen, onder andere door in te zetten op de bestaande regelingen, zoals het Volwassenenfonds Sport & Cultuur.
- We gaan het gesprek aan met verenigingen en partners over de ontwikkeling van Sportpark De Warande. We onderzoeken welke verbeteringen nodig zijn voor sporthal Oosterheide, zodat deze veilig en goed bruikbaar blijft.

Kunst & cultuur

Oosterhout is een gemeente die rijk is aan cultuur. Van ons verenigingsleven tot onze geschiedenis, de musea en de Heilige Driehoek. Dat willen we zo houden. Daarom zorgen we voor een goede basis aan culturele voorzieningen, toegankelijk voor alle Oosterhouters. Daarnaast besteden we aandacht aan kunst in de openbare ruimte en zorgen we voor promotie door initiatieven zoals de Oosterhoutse Cultuurprijs.

Aanbod aan culturele voorzieningen

Oosterhout heeft een breed cultureel aanbod, zoals theater De Bussel, Theek 5 en h19 Centrum voor de kunsten en particuliere initiatieven. Om cultuur toegankelijk te houden voor iedere inwoner werken we met regelingen zoals het Volwassenenfonds Sport & Cultuur en de Activiteitsubsidie Podiumkunsten. We evalueren de pilot voor het Volwassenenfonds Sport & Cultuur. We vinden het belangrijk dat de culturele voorzieningen breed gebruikt kunnen worden. Denk aan aansluiting met verschillende doelgroepen of het bevorderen van gebruik van voorzieningen door kinderen en jongeren. Uitgangspunt in cultuursubsidies is een eenvoudige en langjarige aanpak, met zo min mogelijk regeldruk voor verenigingen en stichtingen. We faciliteren en stimuleren de samenwerking tussen verenigingen en cultuurinstellingen.

Kunst & erfgoed

We maken kunst en erfgoed zichtbaar in onze stad en dorpen. De rijke geschiedenis van onze gemeente dragen we uit in gebiedsontwikkelingen (zoals het Galvanitasterrein) en projecten op het gebied van toerisme en recreatie (zoals de Zuiderwaterlinie).

Promotie van cultuur

We promoten cultuur op verschillende manieren. We laten de waarde van cultuur zien en leggen de verbinding verschillende thema's en doelgroepen. Hierbij bekijken we of we de MOOVE en de cultuurcoaches sterker met elkaar kunnen verbinden. We tonen onze waardering voor de inzet van vrijwilligers, verenigingen en stichtingen via bijvoorbeeld de jaarlijkse Cultuurprijs.

Hier gaan we aan werken

- We evalueren de pilot voor het Volwassenenfonds Sport & Cultuur.
- We dragen onze rijke geschiedenis uit in gebiedsontwikkelingen en projecten op het gebied van toerisme en recreatie.
- We bekijken of we de sportcoaches en de cultuurcoaches sterker met elkaar kunnen verbinden.
- We blijven de inzet van onze vrijwilligers, verenigingen en stichtingen waarderen via de jaarlijkse Cultuurprijs.

Duurzaamheid, klimaat, natuur, milieu & circulariteit

Duurzaamheid en klimaat gaan niet alleen over de toekomst, maar ook over hoe we vandaag wonen en leven. Een fijne buurt waar je prettig kunt wonen, met betaalbare energiekosten en een omgeving die bestand is tegen hitte, droogte en wateroverlast. Vanwege het belang van het onderwerp gaan we voor een sterke positie in de regio.

Energie als basis voor wonen, werken en bouwen

Energie is een randvoorwaarde voor alles wat we willen bereiken in Oosterhout. Het raakt direct aan betaalbaar wonen, een sterke economie en de toekomst van onze stad. Als de energierekening stijgt of bedrijven niet verder kunnen door een vol elektriciteitsnet, raakt dat inwoners en ondernemers direct. Daarom maken

we energie tot een duidelijke prioriteit.

We bewegen van een rol waarin we vooral mogelijk maken, naar een rol waarin we meer regie nemen en waar nodig actief sturen.

We maken duidelijke keuzes over welke energieoplossingen passen bij Oosterhout en onder welke voorwaarden. Zo houden we grip op de toekomst en voorkomen we dat keuzes van vandaag later problemen opleveren.

Grip op energie en betaalbaarheid

We zetten stevig in op het isoleren van woningen en helpen inwoners om energie te besparen. Daarbij hebben we extra aandacht voor mensen die dat het hardst nodig hebben en gaan we energiearmoede tegen. Dit vraagt persoonlijk contact en praktische ondersteuning, bijvoorbeeld aan huis. We helpen inwoners ook om betrouwbare keuzes te maken. Het volle elektriciteitsnet vraagt om andere keuzes dan voorheen. Niet alles kan overal en tegelijk. Daarom kiezen we voor oplossingen die het systeem echt versterken. We kijken niet naar losse maatregelen, maar naar wat samen werkt. Dat betekent dat we inzetten op gezamenlijke oplossingen op wijk- en dorpsniveau. Deze helpen om vraag en aanbod beter te verdelen. We onderzoeken hoe gezamenlijke inkoop en wijkgerichte oplossingen kunnen bijdragen.

Duidelijke keuzes voor het energiesysteem van morgen

We werken aan een helder energieperspectief voor Oosterhout. Daarin maken we duidelijk welke ontwikkelingen passen bij onze stad en waar ruimte is voor opwek, opslag en warmte. Per wijk en dorp brengen we dit op termijn in beeld. De oplossingen voor de energieopgave zijn er vaak al. De uitdaging zit in het slim combineren ervan. Daarom werken we proactief en met een duidelijk kader samen met partners, zoals netbeheerders, bedrijven en inwoners via bijvoorbeeld energiecoöperaties. Zo zorgen we dat keuzes op elkaar aansluiten en bijdragen aan een betrouwbaar en toekomstbestendig energiesysteem. Daarbij maken we ook bewuste keuzes over grotere energievoorzieningen. We geven ruimte waar dat kan en sturen waar dat nodig is, zodat nieuwe ontwikkelingen geen extra druk op het systeem veroorzaken maar juist bijdragen aan de oplossing. We onderzoeken de mogelijkheden, waaronder wijkbatterijen, om nieuwe en bestaande wijken van energie te voorzien. We werken voortvarend aan de energietransitie, maar blijven daarbij realistisch. Niet alles is direct oplosbaar en

ontwikkelingen gaan snel. Daarom werken we stap voor stap, maken we duidelijke keuzes en sturen we bij waar nodig. Voorbereid op klimaatverandering Het klimaat verandert en dat merken we steeds vaker. Als we niets doen, krijgen we meer last van hitte, wateroverlast en droogte. Dit kan zorgen voor hogere kosten voor herstel, meer gezondheidsproblemen en een minder prettige leefomgeving met minder planten en dieren (afname biodiversiteit). Om hier goed op te reageren, nemen we klimaatmaatregelen standaard mee in nieuwe plannen en in het beheer van de openbare ruimte. We maken daarom een nieuwe uitvoeringsagenda voor klimaatadaptatie. Ook vertalen we landelijke regels naar onze eigen situatie, met een duidelijke link naar het onderhoud van de openbare ruimte.

Natuur in de wijk

We maken onze wijken groener, koeler en gezonder. We gebruiken daarbij de 3-30-300 richtlijn als uitgangspunt. Dat betekent dat inwoners vanuit hun woning groen kunnen zien, dat er voldoende bomen in de buurt zijn en dat er altijd een groene plek dichtbij is. Dit helpt tegen hitte en maakt buurten prettiger om in te wonen. We zorgen voor

minder tegels en meer groen en maken ruimte voor water. Zo voorkomen we wateroverlast bij hevige regen en blijft het koeler op warme dagen.

Er zijn soms zorgen over het kappen van bomen en het vertrouwen in besluiten daarover. Daarom kijken we opnieuw naar de regels. We overwegen het herinvoeren van de velvergunning, omdat de afschaffing niet heeft geleid tot administratieve verlichting. En zodat besluiten beter te volgen en te toetsen zijn. Ook versterken we de bescherming van waardevolle bomen en gaan we de lijst monumentale en beeldbepalende bomen aanvullen. We zorgen hierbij voor een goede aansluiting op inwoners. Bij het compenseren van bomen kijken we niet alleen naar aantallen, maar vooral naar kwaliteit en de juiste plek, ook buiten de stad. We besteden aandacht aan het op peil houden en versterken van de biodiversiteit, bijvoorbeeld via natuurvriendelijk beheer van de openbare ruimte. Daarom werken we met een uitvoeringsprogramma voor bloemrijke vegetaties. Verder zetten we in op duurzame preventie en bestrijding van overlast gevende en schadelijke soorten. Dit is belangrijk voor volksgezondheid en ecologie. Op het thema milieu blijven we uitvoering geven aan het eerder ondertekende Schone Luchtakkoord.

Dierenwelzijn

In deze bestuursperiode is aandacht voor het welzijn van dieren bij het ontwikkelen en uitvoeren van beleid. Ook dieren verdienen een goed thuis in onze gemeente. Dat geldt zowel voor huisdieren als wilde dieren. We ondersteunen het Milieu Educatief centrum en Kinderboerderij (MEK) om te werken volgens de huidige inzichten op het gebied van dierenwelzijn. Op een manier die recht doet aan de huidige inzichten op het gebied van dierenwelzijn.

Slim omgaan met grondstoffen

We gaan zuiniger om met grondstoffen en bouwen aan een circulaire economie: minimaal 50% hergebruikte materialen per 2030. De komende jaren verandert er veel. In Europa wordt gewerkt aan minder afhankelijkheid van grondstoffen uit andere delen van de wereld. Met de binnenhaven (Weststad en delen van Statendam) kan Oosterhout een belangrijke rol spelen in dit netwerk. Ook komen er meer (inter)nationale regels en subsidies. Dit heeft invloed op de economie en werkgelegenheid in onze gemeente. We zetten ons in om deze kansen goed te benutten. We gaan meer bouwen met andere, duurzame materialen. Dat is nodig om woningen toekomstbestendig te maken, de CO₂-uitstoot te verlagen en minder afhankelijk te zijn van schaarse grondstoffen. Want de bouw gebruikt nu

ongeveer de helft van alle grondstoffen in Nederland. We hebben het Convenant Biobased Bouwen & Telen ondertekend en stimuleren het gebruik van biobased isolatiemateriaal. We geven als overheid het goede voorbeeld bij nieuwbouw, renovatie en sloop van ons maatschappelijk vastgoed. Toepassing van de standaard 'Het Nieuwe Normaal' is daarbij ons uitgangspunt. Binnen de organisatie zorgen we dat medewerkers hier goed mee kunnen werken.

Koploper in afvalscheiding

Oosterhout is al een koploper in afvalscheiding. We zetten in op minder dan 1 kilo restafval per inwoner per week in 2030. We zien kansen om minder restafval te hebben door beter te scheiden, bij inwoners en ondernemers. Ook besteden we aandacht aan het voorkomen van zwerfafval. Afval

wordt steeds vaker een grondstof. Daarom onderzoeken we hoe we hergebruik en scheiding kunnen verbeteren.

Kansen voor inwoners & werk

Een belangrijke rol is weggelegd voor initiatieven zoals ONE (Oosterhout Nieuwe Energie) en het Circulair Ambachtsnetwerk (CAN) de Meerwaarde. We versterken de positie van dit netwerk in Oosterhout en de regio. Dit zorgt niet alleen voor minder afval, maar biedt ook kansen voor werk en ontwikkeling, juist voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We staan open voor en denken mee met inwonersinitiatieven. Zo bouwen we aan een toekomstbestendige stad en verminderen we onze impact op het milieu.

Hier gaan we aan werken

- Energie is de basis voor wonen, werken en de toekomst van Oosterhout; daarom nemen we regie, maken we keuzes en zetten we ons maximaal in dat energie betaalbaar, beschikbaar en eerlijk blijft.
- We helpen inwoners met isolatie en energiebesparing, met extra aandacht voor wie dat nodig heeft. We hebben aandacht voor energiearmoede.
- We werken aan een betrouwbaar energiesysteem, met slimme oplossingen zoals voorzieningen op wijk- en dorpsniveau en duidelijke keuzes voor de toekomst. Dit doen we samen met onze partners.
- We investeren samen met inwoners en bedrijven in duurzame energie en lokaal eigendom. We blijven inzetten op ondersteuning van het midden- en kleinbedrijf met betrekking tot duurzaamheid en energietransitie.
- We zorgen voor minder afval en meer hergebruik, met een belangrijke rol voor het circulair ambachtsnetwerk.
- We gebruiken 'Het Nieuwe Normaal' als uitgangspunt bij de aanpak (renovatie, nieuwbouw, vernieuwbouw) van het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed.
- We nemen een belang in collectieve warmtenetten en grote energieprojecten, om de betaalbaarheid en leveringszekerheid van energie voor de Oosterhouter te versterken
- We verkennen via een pilot de mogelijkheden voor slimme gekoppelde thuisbatterijen met bijdrage gemeente.
- We experimenteren met nieuwe oplossingen om wijken en dorpen te voorzien van energie, zoals het realiseren van wijkbatterijen bij nieuwbouw.
- We werken aan strategische duurzame coalities in Oosterhout en de regio, in samenwerking met bedrijven, inwoners en maatschappelijke organisaties (zoals energiegemeenschappen).
- We blijven actief inzetten op de aftakking van een waterstofleiding naar Oosterhout, voor de verduurzaming en energiezekerheid van onze bedrijven.
- We versterken de bescherming van waardevolle bomen, we overwegen het opnieuw invoeren van de velvergunning en zorgen bij herplant voor kwaliteit en passende locaties, ook buiten de stad.

Openbare ruimte

De afgelopen jaren is het beheer van de openbare ruimte flink gegroeid. Denk aan nieuwe wegen, huizen, groen, water en voorzieningen. Die basis is nu grotendeels op orde. De komende jaren zetten we daarom een volgende stap. We richten ons niet alleen op goed onderhoud, maar ook op het verbeteren van de openbare ruimte. We combineren opgaven en richten de ruimte slimmer in, zodat deze klaar is voor de toekomst. Dat is een grote uitdaging. Door de overstap naar andere energie en door klimaatverandering komen er veel nieuwe vragen op ons af. Vanuit de bestaande basis werken we stap voor stap aan een openbare ruimte die meebeweegt en bijdraagt aan een duurzame en leefbare toekomst.

Verbinden van opgaven

De ruimte is schaars. Daarom kan niet alles op dezelfde plek. We hebben ruimte nodig voor energievoorzieningen, afvalinzameling, groen, water en maatregelen tegen klimaatverandering. Dit vraagt om slimme keuzes. Daarom plannen we projecten in de openbare ruimte samen en voor meerdere jaren tegelijk. We brengen in beeld wat nodig is voor het beheer en onderhoud van

onderdelen zoals groen, wegen en riolering. Daarin hebben klimaat, energie, verkeer, woningbouw en gezonde leefomgeving een plaats.

Ruimte om te spelen en te bewegen

We willen een omgeving maken die mensen uitnodigt om te bewegen. Dit is goed voor de gezondheid en het welzijn van inwoners.

De ruimte in de stad wordt steeds voller, waardoor er minder plek is om te spelen. Daarom willen we meer mogelijkheden creëren om te spelen, ook in de natuur. We passen hiervoor het beleid voor buitenspelen in Oosterhout aan.

Overkoepelend programma

We maken een overkoepelend programma op basis van het Integraal Maatschappelijk Beheerkader (IMBK). Dit programma helpt om te werken aan een duurzame, gezonde en klimaatbestendige leefomgeving. We gebruiken daarbij het uitgangspunt 'Water en Bodem Sturend' en de 3-30-300-richtlijn. Op basis hiervan maken we plannen voor meerdere jaren vooruit. Onze gegevens zijn hiervoor op orde. We vertalen dit naar concrete projecten. Dit is een andere manier van werken dan vroeger: we repareren niet alleen wat vandaag kapot is. Inwoners mogen hierbij meedenken en meepraten.

Onderhoudsniveau

We houden aandacht voor de kwaliteit van de openbare ruimte, op wijk- en dorpsniveau. We houden ruimte om meer te investeren in wijken die meer aandacht nodig hebben.

Effecten van extreem weer

We krijgen steeds vaker te maken met extreem weer. Dit heeft gevolgen voor hoe prettig het is om te wonen, voor onze gezondheid en voor wegen en gebouwen. De druk op de ruimte door woningbouw, energie en verkeer botst met de behoefte aan meer groen en wateropvang. Daarom moeten we water en groen beter inrichten, zowel in de stad als op het platteland.

Van waterafvoer naar waterberging

Water en bodem spelen een steeds grotere rol in onze keuzes. De Europese regels voor waterkwaliteit (Kaderrichtlijn Water) hebben invloed op hoe we omgaan met grond- en oppervlaktewater. Dit kan gevolgen hebben voor plannen in de ruimte en voor ondernemers.

We werken samen met partners in de regio om de waterkwaliteit te verbeteren. Hiervoor maken we een overzicht van wat er nodig is, waarbij we ook kijken naar de rol van de gemeente.

Omgang met de ondergrond

De claim op de ruimte in de ondergrond wordt steeds groter. Bijvoorbeeld om plek te creëren voor bomen, het aanleggen van wadi's of het scheppen van ruimte voor stroomkabels. Bij onze projecten kijken we goed naar wat er onder de grond ligt. We werken hierbij samen met partijen zoals netbeheerder Enexis. Soms moeten kabels en leidingen worden verlegd. Zo maken we ruimte voor bijvoorbeeld een regenwaterriool of een warmteleiding.

Hier gaan we aan werken

- Het samen met inwoners versterken van de openbare ruimte door het combineren van opgaven. We houden ruimte om meer te investeren in wijken die meer aandacht nodig hebben.
- Het vernieuwen van ons beleid op buiten spelen in Oosterhout.
- Het doorontwikkelen van het Integraal Maatschappelijk Beheerkader (IMBK) tot een programma Openbare Ruimte. Daarin nemen we de uitgangspunten 'Water en Bodem Sturend' en de 3-30-300 regeling mee.
- Het opstellen van een nieuwe Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie en doorvertaling van de landelijke maatlat Klimaatadaptatie naar de lokale situatie.
- Het samen met de 'waterpartners' (o.a. Waterschap Brabantse Delta, Rijkswaterstaat, Brabant Water, Provincie Noord-Brabant en ondernemers) inventariseren en uitwerken van maatregelen om de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater te verbeteren.

Wonen

In de gemeente Oosterhout willen we dat iedereen een passende woning kan vinden. De druk op de woningmarkt is hoog en de vraag is divers. Starters, gezinnen, senioren en mensen met een zorgvraag zoeken allemaal een woning die bij hun levensfase past. Daarom bouwen we de komende jaren stevig door, met extra nadruk op betaalbare en middeldure woningen. Juist daar is de behoefte het grootst. We sturen daarbij actief op een goede balans per wijk en dorp. Niet iedere plek heeft dezelfde behoefte. In de ene wijk is meer sociale huur nodig, in de andere juist betaalbare koop of woningen voor ouderen. Door hier gericht op te sturen, zorgen we voor een betere doorstroming en houden we onze buurten leefbaar en gemengd. We bouwen niet alleen huizen, maar buurten waar mensen zich thuis voelen.

Versnellen & prioriteren

Om de woningnood aan te pakken, is tempo nodig. Daar werken we al hard aan: Oosterhout haalt de afgesproken aantallen woningen uit de regio. We zetten in op een bouwproductie van gemiddeld minimaal 400 woningen per jaar. Dat betekent dat we scherp prioriteren en actief sturen op voortgang. We versnellen procedures waar mogelijk, onderzoeken de noodzaak om aanvullende ambtelijke capaciteit vrij te maken en werken intensief samen met ontwikkelaars en woningcorporaties zoals Thuisvester. We hechten belang aan maatwerk en denken mee met wat binnen de regels mogelijk is. We moeten daarbij ook realistisch zijn. De druk op het elektriciteitsnet en de beperkte ruimte vragen om keuzes. Projecten die sneller uitvoerbaar zijn of minder druk leggen op het stroomnet krijgen voorrang. Zo zorgen we dat plannen ook echt gerealiseerd worden.

Sterke wijken & dorpen

Woningbouw gaat voor ons verder dan het realiseren van stenen. In het verleden zijn vooral woningen gebouwd, maar minder aandacht besteed aan de samenhang in buurten. Dat willen we anders doen. Bij nieuwe ontwikkelingen zorgen we voor een mix van doelgroepen en woningtypen. Tegelijk investeren we extra in buurten waar de leefbaarheid onder druk staat. Daar zetten we in op een combinatie van woningverbetering, openbare ruimte en sociale versterking. Wijkmakelaars spelen hierin een belangrijke rol, omdat zij dichtbij bewoners staan en helpen om initiatieven van onderop te laten groeien.

Creatieve oplossingen

Om meer inwoners een passende woning te bieden, zoeken we actief naar nieuwe en slimme oplossingen. We denken buiten de gebaande paden en zetten in op creatieve woonvormen en instrumenten. Denk aan kleinschalige projecten, het combineren van doelgroepen zoals jongeren en ouderen het splitsen van woningen en de inzet van

Bouwgarant. We werken hierbij samen met partners in de stad, zoals woningcorporatie Thuisvester. Ook dagen we ontwikkelaars uit om met vernieuwende ideeën te komen, niet alleen in woningtypen, maar ook in architectuur. Met initiatieven zoals de prijsvraag voor het Slotjesveld doen we hier al ervaring mee op. Die aanpak zetten we de komende jaren voort en breiden we waar mogelijk uit.

Slim omgaan met ruimte

Omdat ruimte schaars is, kijken we nadrukkelijk naar mogelijkheden binnen de bestaande stad. Nieuwbouw alleen is niet voldoende. We benutten bestaande wijken beter door woningen te splitsen, gebouwen te verhogen en nieuwe woningen toe te voegen op plekken waar dat kan. Ook transformeren we leegstaande panden. Daarnaast willen we meer ruimte bieden aan kleinschalige en vernieuwende woonvormen. Tot nu toe lag de nadruk vaak op grote projecten, maar juist kleinere initiatieven, zoals woon-zorgprojecten, kunnen snel bijdragen en sluiten goed aan bij de behoefte van specifieke doelgroepen.

Betaalbaarheid & sturing

Betaalbaarheid is voor ons een harde voorwaarde. We sturen erop dat een groot deel van de nieuwbouw betaalbaar

is, met een duidelijke rol voor sociale huur, middenhuur en sociale koop. Samen met woningcorporaties kijken we hoe we dit verder kunnen versterken. Ook nemen we maatregelen om woningen beschikbaar te houden voor de juiste doelgroep. We onderzoeken welke instrumenten daar het beste voor geschikt zijn.

Bouwen naar behoefte en stimuleren van doorstroming

We zetten nadrukkelijk in op woningen voor starters en senioren. Voor starters betekent dit meer betaalbare huur- en koopwoningen. Voor senioren gaat het om geschikte, toegankelijke woningen, zodat zij langer zelfstandig kunnen blijven wonen, bij voorkeur in hun eigen wijk. Door drempels om te verhuizen te verlagen, maken we doorstroming aantrekkelijker. Dat zorgt ervoor dat grotere woningen vrijkomen voor gezinnen en de woningmarkt beter in beweging komt.

Wonen voor iedereen

We nemen verantwoordelijkheid voor inwoners die moeilijk zelf een woning kunnen vinden. Dat geldt voor vluchtelingen, mensen die uitstromen uit opvang of zorg, arbeidsmigranten en mensen zonder vaste woonplek. We zien dat er steeds meer

mensen zonder thuis zijn. Op dit thema gaan we nadrukkelijk de samenwerking aan met de (centrum)gemeenten in de regio. Voor deze groepen zorgen we voor passende huisvesting, in lijn met landelijke en regionale afspraken. Waar mogelijk combineren we verschillende doelgroepen binnen projecten. Dit draagt bij aan inclusieve wijken en voorkomt dat specifieke groepen geconcentreerd worden. We vinden het belangrijk dat er voldoende en goede huisvesting is voor arbeidsmigranten die in de gemeente of omliggende gemeenten werken. We letten hierbij op het welzijn van de bewoners, de verhouding tot de woon- en leefomgeving en het beheer van de locatie. Zoals in de Strategische Raadsagenda staat, is op Asiel & Migratie de opdracht geformuleerd om te werken aan een aanpak vanuit maatschappelijk perspectief.

Duurzaam & toekomstbestendig

Alle woningen die we bouwen zijn duurzaam en voorbereid op de toekomst. Dat betekent energiezuinig, netbewust en rekening houdend met klimaatverandering. We zetten in op het bouwen van woningen met circulaire- en biobased materialen. Tegelijk maken we ook bestaande wijken stap voor stap klaar voor deze veranderingen. De energietransitie en de druk op het elektriciteitsnet vragen om slimme oplossingen en samenwerking met inwoners, bedrijven en partners. We gaan hierover actief in gesprek en maken per wijk plannen voor de toekomst.

Woningbouw in Dorst

Wij willen, samen met het Platform Dorst en inwoners, een volgende stap zetten in de uitwerking van het Masterplan Dorst. We kiezen voor gematigde groei van Dorst, zodat Dorst een aangename plek is en blijft om te wonen en te leven. Dit doen we door de huidige woningbouwplannen af te ronden. Ook onderzoeken we mogelijkheden om woningbouw toe te voegen op locaties binnen de bestaande contouren van het dorp. Tegelijk kijken we naar mogelijkheden om buiten het bestaande dorp aan de west-

en zuidzijde woningen te bouwen. Bij nieuwe plannen kijken we specifiek naar behoeften van starters en senioren. Ook onderzoeken we daarbij welke (maatschappelijke) voorzieningen aanvullend wenselijk zijn en verkennen we mogelijkheden om de impact van de Rijksweg te verminderen. We realiseren ons dat voor woningbouw buiten de bestaande contouren van het dorp en aanpassingen aan de Rijksweg instemming van de provincie vereist. Hierbij houden we rekening met bestaande prioriteiten, zoals de woningbouw in Hart van Oosteind en Oosterhout-Oost.

Hier gaan we aan werken

- We zetten in op de bouw van jaarlijks gemiddeld minimaal 400 woningen, met nadruk op betaalbare huur en koop, en sturen actief op een goede balans per wijk en dorp.
- We stimuleren creatieve en vernieuwende woonoplossingen, zoals het combineren van doelgroepen, woningdelen en nieuwe woonconcepten, en dagen ontwikkelaars uit om met innovatieve plannen te komen.
- We versnellen woningbouw via regionale samenwerking, zoals de Bouwstroom in de Stedelijke Regio Breda-Tilburg, waarbij gestandaardiseerde conceptwoningen bijdragen aan snellere en betaalbare bouw, onder andere samen met Thuisvester.
- We voeren de regionale woonafspraken uit en zetten in op versnelling van woningbouw, onder andere op aangewezen sleutellocaties (Pasteurlaan, Oosteind, Slotjesveld, de Esdoornlaan, Lievenshove en Wilhelminakanaal Zuid), in nauwe samenwerking met Rijk, provincie en regiogemeenten.
- Om na 2030 te kunnen blijven bouwen, gaan we deze bestuursperiode op zoek naar nieuwe woningbouwlocaties.
- We benutten de bestaande stad beter door splitsen, optoppen, transformatie en ruimte voor innovatieve woonvormen.
- We houden woningen betaalbaar en beschikbaar en onderzoeken maatregelen zoals zelfbewoningsplicht en aanpak van leegstand.

Betrokkenheid van inwoners

Tot slot vinden we het belangrijk dat inwoners meedenken over hun woonomgeving. Dat geldt voor nieuwe projecten, maar ook voor bestaande wijken. We willen daarbij nadrukkelijker de stem van woningzoekenden laten meewegen. Zij weten immers het beste waar behoefte aan is.

- We bouwen gericht voor starters, senioren en andere doelgroepen en stimuleren doorstroming op de woningmarkt.
- We maken een integrale visie voor Dommelbergen waarin adviezen voor woningbouw terugkomen en voeren deze gericht uit.
- De toekomstige ontwikkeling van Oosterhout-Oost is een strategische keuze die breed draagvlak vraagt. Het ligt voor de hand dat het nieuwe college in samenspraak met de raad een proces uitwerkt over scenario's (van beperkte tot volledige ontwikkeling), uitgewerkt op financiële, ruimtelijke en maatschappelijke impact, zodat de raad een weloverwogen keuze kan maken.
- Wij willen, samen met het Platform Dorst en inwoners, een volgende stap zetten in de uitwerking van het Masterplan Dorst.
- We zorgen voor passende huisvesting voor aandachtsgroepen, in lijn met regionale en landelijke afspraken.
- We bouwen duurzaam en toekomstbestendig.
- We zorgen voor goede woon- en werkomstandigheden voor arbeidsmigranten.
- We betrekken inwoners actief bij plannen en keuzes, met extra aandacht voor woningzoekenden.

Mobiliteit

Oosterhout is een fijne plek om te wonen én te werken. Omdat er steeds meer inwoners komen, reizen er ook meer mensen. Daarom is een andere aanpak nodig.

Mobiliteitstransitie

De gemeente Oosterhout is goed bereikbaar met de auto. Dat willen we zo houden. Maar alleen kijken naar autoverkeer is op de lange termijn niet voldoende. Het kost veel ruimte, is minder goed voor het milieu en kan zorgen voor onveilige en ongezonde situaties. Daarom kiezen we vaker voor andere manieren van reizen. We maken lopen, fietsen en openbaar vervoer aantrekkelijker. Bij nieuwe grote woningprojecten gebruiken we het STOMP-principe: eerst lopen,

dan fietsen, daarna openbaar vervoer en gedeelde mobiliteit, en als laatste de eigen auto. Bij deze projecten nemen we de verkeersontsluiting integraal mee.

Lopen en fietsen

We verbinden mobiliteit met het maken van prettige en leefbare plekken om te wonen en te werken. Daarbij is er extra aandacht voor lopen en fietsen in een groene omgeving, ook op bedrijventerreinen. Om fietsen te stimuleren, onderzoeken we

waar we fietsstraten kunnen realiseren. In de binnenstad zorgen we voor een goede balans tussen fietsers en voetgangers, met specifieke aandacht voor handhaving en veiligheid. Ook zorgen we voor genoeg en goede plekken om fietsen te stallen.

Openbaar vervoer

Openbaar vervoer is belangrijk zodat iedereen onze gemeente goed kan bereizen. We willen dat dorpen, buurten en werkplekken goed bereikbaar zijn. Samen met (vervoers-) bedrijven en provincie bekijken we waar we maatwerk kunnen bieden, zoals Bravo-flex haltes (bus op afroep).

Grote projecten

Om genoeg geld te krijgen voor grote mobiliteitsprojecten, gaan we in gesprek met het Rijk en de Provincie. We leggen onze plannen duidelijk uit en laten zien hoe mobiliteit samenhangt met een fijne leefomgeving. Over de LMP-doorsteek en de westelijke rondweg bestaan uiteenlopende opvattingen. Tegelijk leeft de zorg over de verkeersafwikkeling breed en is er al veel voorbereid. In aansluiting op de strategische raadsagenda werken we daarom samen met de raad aan een proces om definitieve keuzes te maken over mobiliteit. We doen daarbij een eerlijke kosten-batenanalyse, bekijken de effecten voor de samenleving en betrekken inwoners en andere partijen. Bij alle grote projecten vinden we het belangrijk dat ze bijdragen aan de mobiliteitstransitie. We blijven stevig lobbyen voor ontwikkeling van de N629 en voor een aansluiting op de Bus Rapid Transit (BRT) tussen Breda en Utrecht. We kijken breed naar mobiliteit en zoeken oplossingen die goed zijn voor de stad en de openbare ruimte.

Parkeren

We richten ons parkeerbeleid zo in dat het zorgt voor een prettige leefomgeving en een goede bereikbaarheid van de stad en dorpen. We zetten in op deelauto's om de druk op parkeerplaatsen te verminderen. Dit helpt ook om duurzaam en circulair om te gaan met vervoer. Omdat er steeds

meer elektrische auto's komen, blijven we zorgen voor genoeg laadpunten. Gezien de vele opgaven in de binnenstad en het belang van een aantrekkelijke openbare ruimte, stimuleren we dat mensen zoveel mogelijk de parkeergarages gebruiken.

Hier gaan we aan werken

- Het toepassen van het STOMP-principe bij nieuwe woningbouwprojecten: eerst lopen, dan fietsen, daarna openbaar vervoer en gedeelde mobiliteit, en als laatste de eigen auto.
- Het integraal bekijken van het thema mobiliteit: niet alleen voor een goede bereikbaarheid, maar ook als bijdrage aan een aantrekkelijke en gezonde openbare ruimte. De binnenstad verdient daarbij extra aandacht en een integrale benadering.
- Het verbeteren van de fietsbereikbaarheid, waaronder het verkennen van fietsstraten en goede fietsenstallingen in de binnenstad.
- Het samen met de raad werken aan een proces om keuzes te maken over grote mobiliteitsprojecten.
- Het verder verkennen van de inzet van een scanauto.
- We blijven stevig lobbyen voor ontwikkeling van de N629 en voor een aansluiting op de Bus Rapid Transit (BRT) tussen Breda en Utrecht.

(Regionale) samenwerking & lobby

De maatschappelijke opgaven waar we voor staan in Oosterhout zijn groot. Denk aan woningbouw, bereikbaarheid, economie, duurzaamheid en zorg. Deze stoppen niet bij de grens van onze gemeente. Inwoners en bedrijven bewegen zich elke dag door de regio. Daarom werken we nauw samen met andere gemeenten en partners.

Door samen te werken, staan we sterker. We kunnen plannen beter uitvoeren en hebben meer invloed in Brabant en in heel Nederland. We zetten nog meer in op samenwerking met het Rijk en de provincie. Door vroegtijdig af te stemmen en samen op te trekken, vergroten we de kans dat plannen slagen en dat we de steun en middelen krijgen die nodig zijn.

Participatie

We vinden het belangrijk om op een constructieve manier in gesprek te zijn met onze partners in de regio en daarbuiten. Ook blijven we de komende vier jaar continu in gesprek met onze eigen inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Het betrekken van jongeren krijgt daarbij extra aandacht. Dat doen we via het programma JONG, waar we de komende jaren op blijven inzetten.

We hebben de afgelopen periode mooie ervaringen opgedaan met nieuwe vormen van participatie, onder andere in het traject rondom de Toekomstvisie 2050. Dat houden we vast. Ook de komende jaren blijven we het goede gesprek voeren, waarbij uitgangspunt is dat de manier waarop we dat doen past bij Oosterhout en bij de stevige thuisbasis die we samen hebben opgebouwd. Vanuit wat al goed is, kunnen we verder groeien en verbeteren.

De komende periode werken we aan vernieuwd participatiebeleid en een participatieverordening waarin onze waarden duidelijk zijn verankerd. De huidige inspraakverordening wordt daarbij vervangen, zoals de wet dat vraagt. Op basis van wat we al hebben opgehaald, werken we toe naar duidelijke en begrijpelijke regels over meedenken, meepraten, meedoen en meebeslissen. Regels die passen bij een Oosterhout waar de basis goed is en waar we samen vooruitgang kunnen boeken. De gemeenteraad ontvangt hierover op een later moment een voorstel.

Hier gaan we aan werken

- Het versterken van de samenwerking in de regio, bijvoorbeeld met de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT), Regio De Baronie en MidStad. De grote opgaven van nu en straks kunnen we niet alleen oplossen.
- Het sterker aanhalen van de banden met onze buurgemeenten.
- Het verbeteren van de lobby en strategie binnen onze organisatie. Zo kunnen we beter invloed uitoefenen op het Rijk en de provincie. Dit helpt om steun te krijgen voor onze plannen en om financiële middelen binnen te halen.
- Het vastleggen van beleid rondom participatie en het in de praktijk brengen daarvan.

Gemeentelijke organisatie

De gemeentelijke organisatie speelt een belangrijke rol in het realiseren en continueren van onze ambities. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners moeten kunnen rekenen op een organisatie die betrouwbaar, professioneel en benaderbaar is. We willen dat medewerkers hun werk goed kunnen doen, met duidelijke rollen, korte lijnen en voldoende ruimte om te leren en te ontwikkelen. Een organisatie waar medewerkers zich thuis voelen, werkt beter voor én met de stad. Een gezonde organisatie is een voorwaarde voor goed bestuur en voor het waarmaken van wat we in dit akkoord afspreken.

Waarmaken van ambities

De afgelopen jaren is veel gevraagd van de organisatie. Er is bezuinigd op mensen, maar niet op ambitie en taken. Dat heeft geleid tot hoge werkdruk en kwetsbaarheid op verschillende plekken. Bestaande en nieuwe ambities, in combinatie met maatschappelijke ontwikkelingen en extra (wettelijke) overheidstaken, zorgen dat er steeds meer druk op de organisatie komt te liggen. Deze druk zorgt er soms voor dat er zaken van het bordje afvallen.

Om als gemeente ook een goede en aantrekkelijke werkgever te kunnen zijn en blijven, investeren we de komende periode structureel meer in de organisatie. Op bepaalde onderdelen waar wettelijke normen onder druk staan, omdat de werkdruk onbeheersbaar hoog is of de uitvoering niet adequaat loopt, willen we de organisatie de benodigde verlichting geven. Ook werken we de komende periode aan meer structuur, betere sturing en een organisatie die toekomstbestendig is. We doen dat samen, stap voor stap, met oog voor wat haalbaar is.

Equalit

De gemeentelijke dienstverlening steunt steeds meer op complexe en veilige digitale systemen, waardoor individuele gemeenten dit niet langer volledig zelfstandig kunnen organiseren. Oosterhout werkt al jaren samen binnen Equalit en deze samenwerking wordt nu herijkt vanwege technologische en organisatorische ontwikkelingen. We ondersteunen de beweging om Equalit onder te brengen in één gemeenschappelijke regeling om governance, financiering en risico's duurzaam te borgen. Naar verwachting ontvangt de raad in 2027 een voorstel over deze toekomstige positionering.

Dienstverlening

In onze dienstverlening stellen wij vertrouwen in onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners voorop. We luisteren naar hun behoeftes en zorgen ervoor dat ze ons op een passende manier weten te bereiken. We hanteren daarbij het uitgangspunt 'digitaal is praktisch,

ontmoeten in prettig'. Dit betekent dat digitale dienstverlening wordt versterkt waar dit inwoners helpt om zaken snel, eenvoudig en zelfstandig te regelen. Tegelijkertijd blijft persoonlijk contact belangrijk voor inwoners die ondersteuning nodig hebben, minder digitaal vaardig zijn of een vraag hebben die zich minder goed digitaal laat oplossen. Daarom blijven we de komende periode ook zoeken naar een goede balans tussen digitale en fysieke dienstverlening.

Hier gaan we aan werken

- Aantrekkelijk werkgeverschap. We bekijken waar we het verschil kunnen maken, zodat we mensen kunnen aantrekken én vasthouden.
- Voldoende innovatieruimte en -budget, zodat de organisatie de schaarse menskracht op de juiste plekken in kan zetten om de juiste dingen te doen voor Oosterhout.
- We werken aan een analyse van de meest kwetsbare plekken in de organisatie, zodat we weten waar we extra moeten investeren om niet door het ijs te zakken. Dát we moeten investeren, is duidelijk. Bijvoorbeeld in de versterking van het bestuurlijk besluitvormingsproces, het verstevigen van de onze strategie- en lobbyfunctie en kwetsbare functies in onze teams. Na het uitvoeren van teamschouws is daar nog beter zicht op.
- Een goede overgang van Equalit naar een gemeenschappelijke regeling.

Financiële positie

De gemeente Oosterhout staat er financieel goed voor en dat willen we graag zo houden. De vooruitzichten zijn niet gunstig en gemeenten bevinden zich nog steeds in financieel onzekere tijden. Hierdoor komt de financiële positie van de gemeente Oosterhout, net als bij andere gemeenten, de komende jaren nog meer onder druk te staan. Onrust in de wereld zorgt voor sneller stijgende kosten en stijgende rente, terwijl we niet altijd genoeg geld van het Rijk voor onze taken. Dit zien we bijvoorbeeld bij de jeugdhulp: de kosten stijgen al jaren sneller dan de vergoeding die we krijgen. Dit vraagt om toekomstbestendig en evenwichtig financieel beleid om ook in de toekomst noodzakelijke investeringen te kunnen blijven uitvoeren en onze voorzieningen betaalbaar te houden.

Dit bestuursakkoord werken we verder uit in de vorm van een eerste begrotingswijziging op de meerjarenbegroting 2027-2030 en de begrotingen de jaren daarna. Elk jaar kijken we opnieuw hoe we er financieel voor staan. Zo zien we wat mogelijk is, hoe snel we plannen kunnen uitvoeren en of we keuzes moeten maken of plannen moeten aanpassen.

Financiële kaders

Voor de komende vier jaar spreken we volgende af:

Structureel sluitende begroting

Jaarlijkse begrotingen worden gepresenteerd in het perspectief van een structureel sluitende raming. Dit kan in het eerste begrotingsjaar zijn, of het laatste begrotingjaar. In dat laatste geval zijn tussentijdse beperkte tekorten aanvaardbaar mits en voor zover deze kunnen worden gedekt uit reserves. Uiterlijk

in het laatste jaar dient dan sprake te zijn van een structureel sluitende begroting. Duidelijke keuzes bij nieuwe plannen Nieuwe plannen betalen we zoveel mogelijk uit bestaand budget. We kijken kritisch naar wat plannen opleveren voor inwoners en ondernemers. Op basis daarvan bepalen we wat doorgaat, wat anders kan en wat stopt.

Onvoorzien

In de begrotingen en meerjarenramingen wordt jaarlijks een realistische raming opgenomen voor "onvoorzien". Wij stellen voor om de jaarlijkse post onvoorzien te verhogen naar € 250.000. Hierbij wordt de structurele doorwerking niet automatisch vertaald, maar vormt deze onderdeel van de discussie over nieuw beleid bij de eerstkomende begroting. Voorstellen worden streng getoetst aan de criteria onvoorzienbaar, onuitstelbaar en onontkoombaar.

Investeringen

Het structurele investeringsniveau in 2026 is € 6,0 miljoen, exclusief investeringen op het gebied van riolering en afvalverwijdering (deze investeringen worden afzonderlijk beschouwd en worden gedekt via een kostendekkend tarief), tractie en het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP). Vanaf 2029 is aanvullend structureel € 2,0 miljoen aan investeringsruimte voor het IHP opgenomen. Dit investeringsniveau zal jaarlijks worden geïndexeerd voor inflatie, zodat de reële investeringsruimte op niveau blijft. Het investeringsniveau is exclusief specifieke investeringen ten laste van reserves. Uitgangspunt is dat eenmalige investeringen met een lange looptijd zoveel mogelijk vanuit reserves worden gefinancierd. Op die manier wordt voorkomen dat deze investeringen leiden tot een forse verhoging van de jaarlijkse kapitaallasten. Het investeringsplan wordt jaarlijks opgesteld in de vorm van een uitvoeringsplanning, waarbij aangegeven wordt wanneer investeringen worden aangevraagd bij de gemeenteraad.

Reserves & voorzieningen

De algemene reserve en de Algemene Reserve Grondexploitatie van de gemeente Oosterhout vormen de eerste linie in het opvangen van onverwachte tegenvallers en risico's. In het kader van risicomanagement houden wij vast aan het eerder bepaalde uitgangspunt dat de weerstandsratio minimaal 1,5 moet bedragen.

Lokale lastendruk/ Onroerend Zaakbelasting

De tarieven voor de onroerendezaakbelasting verhogen wij jaarlijks minimaal met het geldende inflatiepercentage, op deze manier houden we deze inkomsten voor de gemeente op hetzelfde reële niveau. De afgelopen jaren is er met de strategische heroriëntatie fors gesneden in de eigen uitgaven. De OZB is de afgelopen jaren nauwelijks gestegen, waardoor Oosterhout momenteel behoort tot de 20% gemeenten met de laagste OZB

van Nederland. Verdere bezuinigingen op de uitgaven lijken momenteel nauwelijks reëel zonder door het ijs te zakken. De komende jaren zijn wij daarom genooddaakt meer richting het landelijk gemiddelde aan OZB-heffing gaan groeien. Wij blijven hierbij echter wel onder het landelijk gemiddelde (de groene zone van het Coelo), en houden hierbij oog voor de lasten van inwoners en ondernemers. Dit is nodig om de komende jaren de benodigde investeringen in Oosterhout te kunnen blijven uitvoeren en de voorzieningen op peil te houden voor inwoners en ondernemers.

Lobby

We blijven lobbyen voor voldoende compensatie bij het Rijk voor onze taken en verantwoordelijkheden. We krijgen steeds meer taken en regels toebedeeld vanuit het Rijk. Passende financiering is hiervoor nodig. Dit geldt nadrukkelijk voor jeugdhulp, maar ook voor opgaven rond energie, klimaat en woningbouw. Structurele taken vragen om structureel geld vanuit het Rijk. Ook zetten we actief in op het verkrijgen van provinciale, landelijke en Europese subsidies. Hierin blijven we nu achter op vergelijkbare gemeenten.

Overige belastingen & heffingen

Het algemene uitgangspunt is dat alle overige belastingen en heffingen kostendekkend zijn.

Portefeuille- verdeling

Anne Lossez
Gemeentebelangen
(1° loco-burgemeester)

- Volksgezondheid
- Wmo
- Jeugd
- Sport
- Openbare ruimte
- Mobiliteit

Marie-Louise van Mook
PRO Oosterhout
(2° loco-burgemeester)

- Bestaanszekerheid, waaronder: sociale zaken en participatiewet
- Wonen
- Financiën
- Ruimtelijke ordening
- Kunst en cultuur

Dominique Hopmans
VVD
(3° loco-burgemeester)

- Onderwijs (incl huisvesting)
- Economie, waaronder: toerisme, recreatie, horeca, binnenstad
- Vastgoed
- Landbouw en buitengebied
- Arbeidsmarkt
- Grondzaken
- Monumenten en erfgoed
- Projecten Slotjesveld, woningbouw Hanze

Dominique Hopmans blijft gedurende de bestuursperiode buiten de gemeentegrenzen wonen. Hiervoor is vanuit de gemeenteraad jaarlijks een ontheffing nodig van het wettelijk vereiste van ingezetenschap.

Job Basting
D66
(4° loco-burgemeester)

- Duurzaamheid
- Energietransitie
- Klimaatadaptatie
- Circulariteit, waaronder afval
- Natuur en milieu
- Water en riolering
- Inclusie
- Evenementen

Gerdo van Grootheest
Burgemeester

- Openbare orde en veiligheid
- Algemeen bestuurlijke aangelegenheden en representatie
- Integriteit
- Bedrijfsvoering, waaronder: p&o, communicatie, ict, digitalisering, inkoop en aanbesteding
- Participatie
- Dienstverlening
- Coördinatie asiel en migratie
- Wijkgericht werken

